

Mláděta v naší přírodě

Název emise: **Zvířata v naší přírodě s mláďaty**

Den vydání: 4. září 2024

Hodnoty:

27 Kč; kat. č. 1282 - hranostaj

31 Kč; kat. č. 1283 - zajíc polní

34 Kč; kat. č. 1284 - veverka obecná

38 Kč; kat. č. 1285 - liška obecná

Rozměry známek, obrazů: 44,4 x 54,4 mm k perforaci

Rozměr aršíku: 124 x 175 mm

Výtvarný návrh: Libuše a Jaromír Knotkovi

Rytec aršíku: Martin Srb

Druh tisku: OTp+OF; Tisk: Hradištko, sro.

Tisková forma: 4 AP (4 známky + 2 kupony)

Náklad: 30.000 aršíků

FDC: digitální tisk

Tisk: Hradištko, sro.; Náklad: 2.700 sérií

Krásný aršík, který na přepážkách pošty jistě zaujme i mnohé nefilatelisty, na jeho inauguraci na Hlavní nábřeží v Praze hezky uvedl jeden z jeho autorů, Jaromír Knotek:

Jak se přihodilo, že si můžeme na poště zakoupit a případně olíznout veverka, hranostaje, zajíce, a dokonce i lišku!

Již od roku 2005, v době, kdy jsme začali pracovat na aršících zaměřených na naše nejvzácnější chráněná území, dostávali jsme často dotazy od filatelistů, ale i odborníků z řad našich přátel, proč na známky nezahrnujeme i běžné druhy živočichů, všeobecně známé a oblíbené, ale upřednostňujeme pouze vzácné druhy, se kterými se běžně nesetkáváme. Vždyť i kdysi běžná zvířata se vlivem působení člověka stávají stále vzácnějšími. Odpovídali jsme, že při zadané práci musíme úzce spolupracovat s místními odborníky – zaměstnanci příslušné CHKO a respektovat druhy, které nám oni doporučí a jsou pro daný region typické. Ale ujišťovali jsme je, že na běžné oblíbené druhy také možná někdy dojde.

A stalo se! Před dvěma roky jsme podali návrh na aršík s běžnou faunou, který byl schválen. Pro větší atraktivnost jsme chtěli kresbu každého dospělce doplnit ještě obrázkem jeho mláďete, aby aršík oslovil i mladší zájemce o filatelii 😊.

Na známky jsme vybrali druhy všeobecně známé, oblíbené, se kterými jsme se od dětství setkávali třeba při četbě pohádek. Každé zvíře zobrazené na známkách důvěrně známe, ke každému se vztahuje vzpomínka či historka. A teď k jednotlivým známkám.

34 Kč – Veverka – opička našich lesů

Už v roce 2010 se připravovala emise určená dětem a motivem mělo být známé zvíře s mláďetem. My jsme tehdy předložili návrh veverka a křečka. Kupodivu byl vybrán křeček. Je prý dětmi oblíbený, rodiče ho dětem kupují na hraní. Veverku ale doma nikdo nechová a mnoho dětí ji zná pouze z obrázků. Přitom je známo, že křeček bývá náladový, občas zaútočí, děti kousne, někdy je třeba i lékařského ošetření. Oproti tomu není dosud zaznamenán jediný případ napadení člověka veverkou! Proto jsme po letech využili tuto příležitost a zařadili veverka na aršík s mláďaty.

27 Kč – Hranostaj – lasička panovníky oblíbená

Z bílého kožíšku, kterým se šelmička honosí pouze v zimním období, se zhotovoval slavnostní plášť, nazývaný hermelín, používaný při korunovaci panovníků. Ve starší literatuře je někdy pro hranostaje užíván název hermelín a mnozí se domnívají, že je pojmenován po syrečku s bílou plísní. Je tomu však naopak.

Já jsem byl nedávno, brzy ráno, objednaný na výměnu oleje v automobilu Škoda Octavia a musel jsem z naší chaty přejet z hloubi lesa do Prahy. Ráno jsem nastartoval jen s obtížemi a nemohl jsem téměř točit volantem. Naštěstí autoservis máme nedaleko od domu z kopce, takže jsem mohl sjet přímo, jako na saních, do autoopravny. Po chvíli mně z dílny volali, že se v prostoru pod kapotou motoru usídlila kuna a když jsem ráno startoval, asi se polekala, zazmatkovala, a celá popletená se zapletla, zaklíněla do klínového řemenu. Poprosil jsem, ať ji nevyhazují, abych si ji mohl prohlédnout a pořídit fotodokumentaci. Moje předtucha se potvrdila. Jak se zpívá v naší národní písni: Nebyla to holubička, byl to pták, tak i v tomto případě nešlo o kunu skalní, ale o hranostaje, který je jí dost podobný. Nemohu předložit, s ohledem na citlivější povahu, jeho fotografie. Hranostaj byl po vytažení z motoru o dost delší, než jak ho známe z přírody a neodpovídal obrazu, jaký vidíme na aršíku.

31 Kč – Zajíc – polí pán, myslivci i dětmi milován

Na tohoto živočicha mám ještě dramatičtější vzpomínku. V době, když syn ještě nenavštěvoval základní školu a my jsme mohli pobývat a pracovat celé léto na chatě ve Starých Splavech, jezdil jsem pouze občas do Prahy na konzultace s autory textu knih, které jsme ilustrovali. Zpět za rodinou jsem se potom vracel zatažně až po setmění, kdy byl již na silnici menší provoz. A jednou, v pověstných zákrutách za Liběchovem, mně v zatažce vběhl pod auto zajíc. Viděl jsem ho ve zpětném zrcátku ležet uprostřed silnice. Okamžitě mne napadlo, že by ho mohl někdo sebrat. Elegantně jsem tedy zacouval, popadl ušáka za uši a položil ho na podlahu vedle sebe. Auto se rozjelo a začaly se dít divy! Zajíc byl jen omráčený, po chvíli se vzpamatoval a začal řádit po celém interieru automobilu. Přeskačkoval během jízdy z předního sedadla na zadní, zkoušel vyskočit zavřeným oknem a několikrát se proběhl i po stropě. Nejhorší situace však nastala, když vběhl na pedály a pomáhal mi střídavě brzdit nebo přidávat plyn. A já nemohl zastavit, protože se za mnou již vytvořila kolona vozidel. Teprve před cílem mé cesty se na rovné vozovce zklidnil a seděl způsobně na vedlejším sedadle. Vystoupil jsem před chatou z vozu a šel pro manželku, abych jí ukázal svého spolujezdce. Ten mezi tím přeskočil na moje sedadlo a seděl před volantem. Žena málem omdlela! Myslela, že se jí to zdá. Hlavou jí prolétlo, že je zajíc cvičený a střídal se se mnou v řízení. Ušák s námi potom žil celé léto až do zimy. Dali jsme ho do dětské ohrádky a spásal nám trávu na zahradě. Na noc jsme ho dávali do prádělny. Obohatil náš život a po vánocích i jídelníček.

38 Kč – Liška – vychytralá bystrouška a také stavební spořitelna

V dětství jsem dostal k Vánocům knihu se sovětskou pohádkou *Zajíček Hrdopýšek*. Jako hlavní padouši zde vystupují liška s vlkem. Já se dlouho po četbě té knihy domníval, že liška je samička a vlk je její partner. Když se v hodinách přírodopisu probíraly psovitě šelmy, měl jsem zrovna příušnice a nebyl jsem přítomen. A tak se stalo, že teprve po ukončení vysokoškolského studia jsem se v odborné literatuře dočetl, že jde o samostatné druhy.

Obsah pohádky je jednoduchý a trefně ilustruje ruskou mentalitu. Sympatický zajíc ukradne spícímu myslivci pušku, a protože je ozbrojen, vyžene, právem silnějšího, nesympatickou lišku z domečku, který si sama postavila a nastěhuje se tam se svou rodinou. Liška se ale nechce svého obydlí vzdát a přivede si na pomoc vlka. Vtrhne dovnitř, ukáže se, že zajíc s puškou neumí zacházet a rodinu zajíců společně vyženou. Zajíček se ale od staršího a moudrého zajíce naučí, jak se z pušky střílí, liška s vlkem střelbu předvede a ti musí s ostudou a s tlapami nad hlavou odejít k močálu a žít tam, kde kvákají žáby. Takže nakonec vše dobře dopadne a zlo zvítězí nad dobrem. Knihu doprovází suggestivní ilustrace a jednu z nich předkládám jako ukázkou.

O lišce je známo, že často běhá pro zázvor k Táboru, a proto jsme na razítko použili název tohoto města.

Ze zvířat vyobrazených na známkách a kuponech je pouze liška druhem, jehož početnost se nijak nesnižuje. Může se tedy lovit celý rok. V minulých letech byla pronásledována jako přenašeč vztekliny. V současné době se však podařilo, zásluhou orální vakcinace, vzteklinu na našem území zcela vymýtit.

Ostatní, kdysi běžné druhy však ubývají. Například, králík divoký v posledních dvou desetiletích na značné části našeho území zcela vymizel, stal se vzácným, pouze s ostrůvkovitým výskytem. Každým rokem se snižují i stavy zajíců. Výrazné snížení početnosti se projevilo i u veverek. Aršík Mláďata v naší přírodě může být tedy plným právem řazen k emisí Ochrana přírody.

Věříme, že se náš nový aršík, který se tak trochu svým zaměřením vymyká těm předěšlým, bude líbit. ■

FDC: k Pof. č. 1282 - 27 Kč

k Pof. č. 1283 - 31 Kč

k Pof. č. 1284 - 34 Kč

k Pof. č. 1285 - 38 Kč

